

det vil hilses med Tilfredshed i de sønderjydske Landsdele, at der aabnes Mulighed for, at disse Domæneguarde i givet Tilfælde, naar det ønskes af de paagældende, kan udstykkes efter Loven af 22. Juni 1917, er den, at der i mange Kredse hos os er Modvillie imod, at Staten skal have nogen som helst Ret til at gribe ind i det frie Ejendomsforhold. Vi har i den Henseende i Sønderjylland gjort Erfaringer, som afskrækker os i højeste Grad, thi i den Jordkamp, som førtes, var det ikke alene Køb af Domæneguarde, man anvendte som Kampmiddel, men ogsaa Rentegaardsloven, og det var en Lov, som paa en vis Maade falder sammen med Loven af 4. Oktober 1919; i hvert Tilfælde i eet Forhold faldt den nøje sammen dermed, nemlig ved at give Staten Forkøbsret til de paagældende Ejendomme i Tilfælde af, at der ingen Livsarvinger var til at overtage dem. Det er denne Forkøbsret og i det hele taget det, at Staten har nogen som helst Medbestemmelsesret over, hvordan Ejendommene skal drives, eller hvordan man skalter og valter med dem, det er det, der afskrækker mange nede hos os. Jeg vil nu ikke paa nogen som helst Maade insinuere, at en saa frisindet Stat som den danske under de øjeblikkelige Forhold vil benytte en saadan Ret til at chikanere den paagældende Bruger. Men vi har set, at den kan bruges dertil, og alene det afskrækker mange; de ønsker ikke at overtage en Ejendom under de Vilkaar, men vil kun overtage den som fri Ejendom.

I § 3 staar der, at de Domæneguarde, der som Helhed maa anses for uegnede til Udstykning, og Hovedparcellerne af de øvrige Domæneguarde skal bortsælges efter offentligt Udbud. Jeg maa maaske opfatte denne Paragraf saaledes, at det ikke er Meningen, at der ved hver eneste Domænegård skal udlægges en Hovedparcel. I Almindelighed vil det af økonomiske Grunde være ønskeligt, at det gøres, idet der findes store og gode Hovedbygninger, som man ikke saadan uden videre kan give sig til at bryde ned. Men i mange Tilfælde vil det ogsaa kunne være formaalstjenligt, at Domæneguarde udstykkes helt tilbunds. Jeg forudsætter, at det kun er, naar Forholdene gør saadant ønskeligt, at der udlægges en Hovedparcel, men at det ikke skal være Tilfældet i al Almindelighed.

Alt i alt tror jeg, at det foreliggende Lovforslag med dets Muligheder for Udstykning efter de to Principper, som findes her ved Oprettelsen af mindre Landejendomme, vil kunne finde Anvendelse og vil vække Tilfredshed i de sønderjydske Lands-

dele; og jeg er blevet bestyrket i denne min Opfattelse ved Samtaler med Husmænd dernede, som ønsker Jord og ikke blot saadanne Husmænd, men ogsaa Lederne af Husmandsbevægelsen i de sønderjydske Landsdele. De har allesammen udtalt overfor mig, at naar der gaves Frihed til at vælge, efter hvilken Lov man ønskede en Ejendom overdraget, kunde der efter deres Skøn ikke indvendes noget som helst derimod. Jeg skal derfor anbefale dette Lovforslag til velvillig Behandling og til hurtig Fremme.

Olufson: Det ene af de to foreliggende Lovforslag skal jeg nøjes med ganske kort at anbefale. Det gaar ud paa at gøre den samme Lovgivning, som vi har Norden for Kongeaaen, gældende for Ejendomme Syd for denne; og vi har jo hele Tiden fra Rigsdagens Side udfoldet en Bestræbelse for, at man ikke længere i vor Lovgivning skulde kunne mærke den gamle Grænse ved Kongeaaen. Det andet Lovforslag, Lovforslaget om Afhændelse af Domænegårdene, gaar derimod imod dette Princip, idet det gaar ud paa at gøre Lovgivningen i de indlemmede Landsdele forskellig fra Lovgivningen længere Nord paa. Jeg er ikke saa helt sikker paa, at det, som den højtærede Landbrugsminister udtalte for et Øjeblik siden, at denne Bestemmelse skulde være rent midlertidig, kommer til at gælde for § 2 i dette Lovforslag. Det kan godt være, at det er Meningen dermed, jeg er næsten tilbøjelig til at tro, at det vil være logisk rigtigt, hvis det blev en midlertidig Bestemmelse. Naar man begynder at udstykke Jord dernede, som er i Samfundets Eje, efter de samme Principper, hvorefter man udstykker Jord i Henhold til Loven af 4. Oktober 1919, at Vurderingsmændene og Vurderingsraadet vurderer Jorden og fastsætter Købesummen, er det ganske givet, at der kun vil være nogle enkelte, om der overhovedet vil være nogen, i de sønderjydske Landsdele, som vil søge Laan efter Loven af 4. Oktober; thi man vil give en saa stor Chance ved at udstykke efter Loven af 6. Maj 1921, at Sønderjyderne, der ikke er dummere end Folk i Almindelighed, sikkert vil sige: Den Chance tager vi. Hvis der ligger en Ejendom, som skal udstykkes, og Vurderingsmændene bliver hentet for at vurdere denne Jord, og der er Ansøgning om denne Jord baade efter Jordloven af 1919 og efter Loven af 6. Maj i Fjor, vil det være utænkeligt, at denne Jord kan vurderes forskelligt for det ene og det andet Tilfælde, hvis det er samme